

Lars Nilsson
Enheten för sociala tjänster
Socialdepartementet
Regeringskansliet

Insatser för en alkohol- och narkotikafri graviditet

Svenska Föreningen för Barn- och Ungdomspsykiatri och Svenska Psykiatriska Föreningen lämnar här gemensamt synpunkter på departementspromemoria Ds 2009:19.

Vi är mycket positiva till förslaget att göra förändringen i lagen om LVM så att en gravid kvinna ska kunna vårdas med tvång om hon på grund av fortgående missbruk utsätter sitt ofödda barn för en påtaglig risk att födas med skada som orsakas av missbruket. På flera ställen i promemorian understryker man att tvångsvård är en yttersta utväg och att syftet med tvångsvård är att motivera till frivillig vård.

Det framgår i texten från socialdepartementet att man upprepade gånger i olika utredningar under 90-talet och början av 2000-talet funderat över denna fråga och att man hittills varje gång tagit ställning till att inte ge fostret ett utökat skydd. Bevekelsegrunderna har varje gång varit att det inte finns någon vetenskapligt fastställd konsumtionsnivå som kan betraktas som ofarlig, respektive säkert farlig för det ofödda barnet. Däremot vet man att alkohol kan vara skadligt under hela graviditeten .

I Barnpsykiatrikommitténs betänkande i slutet av 90-talet och i många av de dokument som utkommit från Socialstyrelsen de senaste 10-15 åren påtalas vikten av att arbeta med de barn som utgör riskgrupper för psykisk ohälsa. Vi ser det som ett steg framåt att man nu tar tydlig ställning till att, i de yttersta fall när inte frivilliga vårdinsatser räcker för att få en gravid kvinna att upphöra med sitt riskbruk eller missbruk av alkohol eller narkotika, prioritera det ofödda barnets hälsa genom att förhindra skador som kan ge livslånga konsekvenser för barnets psykiska och fysiska hälsa.

Adress	Telefon	Postgiro	Organisationsnummer
SFBUP Svenska Föreningen för Barn- och Ungdomspsykiatri Ordförande Lena Eidevall Division Psykiatri, Kioskgatan 17 Universitetssjukhuset i Lund, USiL 22185 Lund	046-178912	19 65 28-4	802411-8344
	E-post lena.eidevall@skane.se		

Utredarna beskriver utförligt i texten varför denna förstärkning av LVM rimligtvis inte kommer att bidra till att gravida framöver låter bli att uppsöka mödravården i Sverige.

Vi vill från våra föreningar endast tillföra några kommentarer kring behovet av insatser runt förlossningen och nyföddhetsperioden. Idag arbetar vuxenpsykiatrin på många håll i landet aktivt med gravida mödrar med psykisk sjukdom och spädbarnsverksamheter finns i alla landsting i landet.

I kapitlet 3.1 som behandlar behovet av utveckling av vård och stöd (bland annat vid SiS-institutioner) vill vi påpeka att det är oerhört angeläget att man utvecklar inte bara en beredskap, utan också tydliga rutiner och samverkansformer, för att stödja föräldern och det nyfödda barnet.

Inte någonstans i promemorian nämns den gravida kvinnans nätverk. Vi tror dels att man behöver lägga en hel del arbete på en eventuell livspartner och på den andra föräldern, men framför allt ser vi det angeläget att man trycker på vikten av att arbeta med anknytningen förälder-barn både under graviditeten och efter barnets födelse.

I kapitlet 3.4 nämns vikten av att etablera kontakt med barnhälsovården. Vi vill också rekommendera att man bygger upp samverkan med de spädbarnspsykiatriska verksamheterna som på de allra flest håll i landet innehåller både barnpsykiatrisk- och vuxenpsykiatrisk kompetens. Man bör överväga att, när man haft ett så gravt missbruk att det kräver tvångsvård under en period, som rutin göra en bedömning av hur den tidiga anknytningen utvecklas och ser ut och i förekommande fall också arbeta professionellt med den tidigare anknytningen för att öka friskfaktorerna för det nyfödda barnet. Sammanfattningsvis ser vi positivt på att LVM ändras för att stärka skyddet för det ofödda barnet.

Lena Eidevall
Ordförande
Svenska föreningen för
Barn- och ungdomspsykiatri

Lise-Lotte Risö-Bergerlind
Ordförande
Svenska Psykiatriska föreningen

Lund, Borås 2009-08-07

Adress	Telefon	Postgiro	Organisationsnummer
SFBUP Svenska Föreningen för Barn- och Ungdomspsykiatri Ordförande Lena Eidevall Division Psykiatri, Kioskgatan 17 Universitetssjukhuset i Lund, USiL 22185 Lund	046-178912 E-post lena.eidevall@skane.se	19 65 28-4	802411-8344